

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VII
สารบัญภาพ	VIII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตและข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	2
1.3.1 การรวบรวมข้อมูล	2
1.3.2 การประเมินประสิทธิภาพ	3
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
1.4.1 เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่ใช้	4
1.4.2 เครื่องมือวิจัย	4
1.4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา	4
1.4.4 วิธีการดำเนินงาน	4
1.4.5 แผนการดำเนินงาน	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ภาษามือ (Sign Language)	7
2.2 การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning)	7
2.3 โครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Networks: ANN)	9
2.4 โครงข่ายประสาทเทียมแบบวนกลับ (Recurrent Neural Networks: RNN)	11

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 หน่วยความจำระยะสั้นยาว (Long Short-Term Memory: LSTM)	12
2.6 หน่วยเกทแบบวนกลับ (Gated Recurrent Unit)	16
2.7 หน่วยความจำระยะสั้นยาวแบบสองทิศทาง (Bidirectional Long Short-Term Memory: BiLSTM)	18
2.8 ภาษาและเครื่องมือที่ใช้	19
2.8.1 TensorFlow	19
2.8.2 OpenCV	20
2.8.3 MediaPipe	21
2.8.4 Keras	22
2.8.5 ภาษา Python	23
2.8.6 โปรแกรม Anaconda	24
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	27
3.1 การเตรียมข้อมูล	28
3.1.1 การรวบรวมข้อมูล	28
3.1.2 การแปลงข้อมูล	29
3.1.3 การแบ่งข้อมูล	31
3.2 การฝึกฝนโมเดล	32
3.3 การวัดประสิทธิภาพโมเดล	32
3.4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพโมเดล	32
3.5 การทดสอบโมเดล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	34
4.1 ผลการเตรียมข้อมูล	35
4.1.1 การหาข้อมูลภาษามือไทย	35
4.1.2 การสกัดลักษณะเด่นของข้อมูล	36
4.1.3 การเตรียมไฟล์สำหรับเทรนโมเดล	36
4.2 ผลการฝึกฝนโมเดล	38
4.2.1 โมเดล LSTM	38
4.2.1 โมเดล GRU	40
4.2.1 โมเดล BiLSTM	42
4.3 ผลการวัดประสิทธิภาพโมเดล	44
4.3.1 ผลการวัดประสิทธิภาพโมเดล LSTM	44
4.3.1 ผลการวัดประสิทธิภาพโมเดล GRU	45
4.3.1 ผลการวัดประสิทธิภาพโมเดล BiLSTM	45
4.4 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพโมเดล	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	54
5.1 สรุปผลการวิจัย	54
5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	56
ประวัติผู้จัดทำ	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ระยะเวลาการดำเนินงาน	5
3.1 คำศัพท์ภาษามือที่ใช้ในโครงงาน	29
3.2 การแบ่งข้อมูลสำหรับเทรนและทดสอบ	32
3.3 ข้อมูลสำหรับเทรนใน 5-Fold Cross Validation	32
3.4 พารามิเตอร์ของเลเยอร์โมเดล	33
4.1 ผลการวัดประสิทธิภาพการเทรนโมเดล LSTM	44
4.2 ผลการวัดประสิทธิภาพการเทรนโมเดล GRU	45
4.3 ผลการวัดประสิทธิภาพการเทรนโมเดล BiLSTM	45
4.5 ผลการทดสอบโมเดล LSTM	47
4.6 ผลการทดสอบโมเดล GRU	48
4.7 ผลการทดสอบโมเดล BiLSTM	49
4.8 เปรียบประสิทธิภาพของโมเดลทั้ง 3 โมเดล	50
4.9 การเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างในงานวิจัย	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ตัวอย่างคำภาษาไทย	2
1.2 ตาราง Confusion Matrix	3
2.1 ข้อมูลภาพที่ซ้อนกันหลายชั้นโครงข่าย	7
2.2 ความแตกต่างระหว่าง Machine Learning กับ Deep Learning	8
2.3 ภาพโครงสร้างโครงข่ายประสาทเทียม	9
2.4 การทำงานของ RNN	11
2.5 โครงสร้าง RNN	12
2.6 โครงสร้าง LSTM	13
2.7 ภาพโครงสร้าง Forget Gate Layer	13
2.8 ภาพโครงสร้าง Input Gate	14
2.9 ภาพโครงสร้าง Output Gate Layer	15
2.10 ความแตกต่างระหว่าง LSTM และ GRU	16
2.11 โครงสร้าง BiLSTM	18
2.12 Tensorflow	19
2.13 OpenCV	20
2.14 MediaPipe	21
2.15 Keras	22
2.16 Python	23
2.17 Anaconda	24

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.1 กรอบการดำเนินการวิจัย	27
3.2 ปัจจัยควบคุมในการรวบรวมข้อมูล	28
3.3 ลำดับและป้ายกำกับ Keypoints ของมือใน MediaPipe	30
3.4 ลำดับและป้ายกำกับ Keypoints ของตัวใน MediaPipe	30
3.5 Keypoints บนหน้า	31
3.6 การแบ่งข้อมูลสำหรับเทรนและทดสอบ	31
4.1 ตัวอย่างภาษามือไทย ‘สวัสดี’ จากผู้เชี่ยวชาญภาษามือไทย	35
4.2 การใช้ MediaPipe ในการจำลอง Key points	36
4.3 โฟลเดอร์ชื่อท่าภาษามือ	36
4.4 โฟลเดอร์ 100 โฟลเดอร์สำหรับเก็บ .npy ไฟล์	37
4.5 ไฟล์ .npy 30 ไฟล์ ใน 1 โฟลเดอร์วิดีโอ	37
4.6 ไฟล์ .npy ที่เก็บค่า X, Y, Z ของ Key points	37
4.7 โครงสร้างโมเดล LSTM	38
4.8 กราฟแสดงจำนวนรอบการเทรนและค่าความถูกต้องของโมเดล LSTM	39
4.9 กราฟแสดงรอบการเทรนและค่าความผิดพลาดของโมเดล LSTM	39
4.10 โครงสร้างโมเดล GRU	40
4.11 กราฟแสดงจำนวนรอบการเทรนและค่าความถูกต้องของโมเดล GRU	41
4.12 กราฟแสดงรอบการเทรนและค่าความผิดพลาดของโมเดล GRU	41
4.13 โครงสร้างโมเดล BiLSTM	42
4.14 กราฟแสดงจำนวนรอบการเทรนและค่าความถูกต้องของโมเดล BiLSTM	43
4.15 กราฟแสดงรอบการเทรนและค่าความผิดพลาดของโมเดล BiLSTM	43
4.16 กราฟแสดงจำนวนการเทรนและค่า Accuracy ของโมเดล BiLSTM อัตราส่วน 80:20	46
4.17 กราฟแสดงจำนวนการเทรนและค่า Loss ของโมเดล BiLSTM อัตราส่วน 80:20	46
4.18 ตัวอย่างผลการทดสอบโมเดล GRU	47